

dus tusschen '29 en '35, 3 toppen in de kromme, wat dus wijst op een snellere opeenvolging van de optima.

Het voor grafiek 1 bewerkte materiaal bestond uit ruim 6500 uileballen, zoodat deze dus wel betrouwbaar is.

Naar de factoren, die dit sterk schommelen om een toestand van evenwicht veroorzaken kunnen we slechts gissen.

De weersgesteldheid, en daarmee samenhangende voedselvoorraad, schijnen er weinig invloed op te hebben.

Meer waarschijnlijk lijkt mij de verklaring in de volgende richting te liggen: In een jaar, waar allerlei factoren gunstig zijn, goed weer, ruime voedselvoorraad, weinig ziekten en vijanden, vermeederen de veldmuizen zich ongestoord en met enorme snelheid. Ook de zwakke individuen, die in normale jaren niet volwassen kunnen worden, krijgen nu zelfs kans zich voort te planten. Hierdoor degenereren de individuen van een bepaalde streek betrekkelijk snel en worden daardoor zeer vatbaar voor besmettelijke ziekten. Van welken aard deze ziekten zijn is nog niet bekend, maar dat er werkelijk besmettelijke ziekten in het spel zijn is vrijwel zeker.

Eenigen tijd geleden heb ik dit als volgt kunnen waarnemen: Tijdens hoog water overstroomde een lage dijk in de Ooypolder bij Nijmegen. De weilanden tusschen deze dijk en de Ubbergsche heuvels liepen geleidelijk onder water. Veldmuizen en ander knaagdieren werden bij honderdtallen in de richting van deze heuvels verdreven, tallozen spoelden er dood aan.

Het was toen duidelijk met een kijker te zien, dat zoo goed als alle veldmuizen met een eigenaardige huidziekte besmet waren: de huid aan den rugkant tusschen kop en staart was kaal en vlekkelig, zoodat de meesten, die de overstroming overleefden, het in de bosschen langs de heuvelrij wel niet lang meer gemaakt zullen hebben.

Na deze massale muizenuitroeiing, had ik natuurlijk alle redenen, aan te nemen dat het muizenjaar wel enkele jaren zou vooruitgeschoven worden. Geen sprake van, de vaste periodiciteit bleef volkomen gehandhaafd: na 2 jaren waren de polders weer vol; we telden meer dan 60 muizengaten per M²!

De dikwijls verkondigde meening, dat het roofdieren (uilen, valken, marterachtigen, enz.) zijn, die het verstoorde evenwicht weer geheel herstellen, lijkt me niet juist. Deze dieren doen niet meer dan als het ware „de toppen van de kromme afbijten”, het grootste gedeelte van de uitroeiing moet aan heel andere factoren worden toegeschreven.

Utrecht.

R. J. TEUNISSEN.

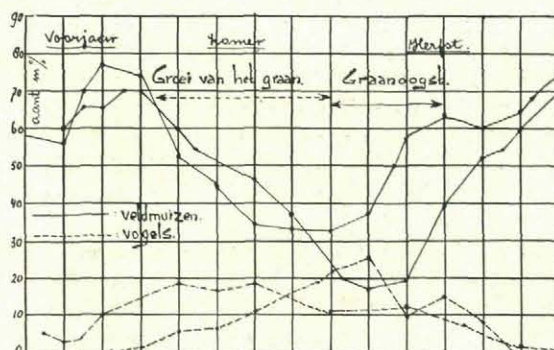

Fig. 2. In het voorjaar leeft de veldmuizen grotendeels van veldmuizen, weinig vogels! Naarmate het graan hooger wordt, zijn de veldmuizen minder gemakkelijk te vangen, het menu wordt dan met vogels (...) aangevuld. Na de graanoogst worden de vogels weer met rust gelaten!

FEBRUARI.

Het heele voorjaar, en Februari in het bijzonder, is een tijd van hollen of stilstaan. In het wonderjaar 1920 stonden op 12 Februari de crocussen in vollen bloei, maar van Siberisch hyacinthe en Sneeuwroem was nog niets te zien. Deze kwamen toen opschieten en vertoonden op 16 Februari al bloemen. Omgekeerd maakten in 1936 de bloemtrossen van Amethyst-hyacinth van 9 tot 18 Februari geen zichtbare vordering.

Een heerlijke maand van pracht en praal en kracht en heerlijkheid. Het gekste is, dat ik in mijn heel jonge jaren altijd deernis had met Februari. Dat kwam door dat bijnaampje van Sprokkelmaand met een verhaal van een arme vrouw, die hout zocht in het bosch, om zich te kunnen warmen in het schamele hutje. En wij zagen inderdaad van nabij veel ellende en gebrek, maar dat kon Februari toch niet helpen.

In mijn tuin staat een hazelaar, die is daar een jaar of twintig geleden gezaaid door een Vlaamsche Gaai, een boomklever of een eekhoorn. We hebben de struik onbelemmerd laten opgroeien. Hij is nu zeven meter hoog, dat is bijna het dubbele van wat in de Flora's wordt aangegeven. Ik heb al eens vaker verteld, dat de maten en de datums in die boeken eens danig herzien moeten worden.

Er bestaat geen andere heester, die een zoo fraaien en volmaakten struikvorm vertoont als de hazelaar. De mijne heeft een dozijn poldikke stammen en bovendien nog minstens evenveel dunne rechte „roeden”. Dat alles vormt een bundel, herinnerend aan de zware bamboestruiken van Java. Naar boven toe gaan de zware stammen zich vertakken, wijd uit zijwaarts maar aan hun spits groeien ze nog steeds de hoogte in. Zodoende ontstaat een bouwsel van zeldzaamste pracht, een der fraaiste voorbeelden van boom-architectuur. Reeds gedurende den winter geven de nog stijve maar zeer talrijke mannelijke katjes een beeld van speelsche sierlijkheid en wanneer die nu in Februari zich strekken tot lang-goudgele franje en daartusschen dan in de lentezon de purpurroode vrouwelijke bloesems gloren dan kan ik daar minuten lang naar staan te kijken in innige verrukking.

Zoo is de hazelaar een hoofdfiguur in Februari, waardig vergezeld door het sneeuwkllokje.

Een hoofdfiguur uit de vogelwereld voor Februari is de Groote Lijster, de lentezanger bij uitnemendheid. In December hebben we hem reeds gehoord, in Januari is hij op dreef gekomen en nu in Februari schalt zijn heerlijk lied wijd en zijd. Hij zingt den heelen dag, bij alle weer en wind en dan liefst altijd zittend boven in een en denzelfden hoogen boom, wat heel geriefelijk is voor den bestudeerder van vogelzang. Dikwijls genoeg zingt hij ook onder het vliegen en dan heele enden.

We hebben nu ook weer te letten op den fluisterzang van de merels. Ze zitten dan graag in het binnenste van een struik. Maar dat prevelliedje laten ze ook hooren, evenals de roodborst, wanneer we in den tuin aan het werk zijn, vooral wanneer we het bladerdek omwerken. Hier is het verband tusschen lied en levensgebeuren al heel duidelijk.

Let er eens op, of de schildvink bij u vol op slag komt omstreeks 20 Februari. Het kan een paar dagen eerder zijn en eerder nog een paar dagen later, maar veel verschillen zal het niet. Het aanloopje zonder den eindroffel kunt ge al hooren in de eerste week van de maand.

Omstreeks denzelfden tijd verschijnen de kieviten hier op hun broedplaatsen in het Kenemer duin met veel geschreeuw en gescherp. Sedert hier in het geheel geen eieren meer geraapt worden is het aantal broedende paren sterk vermeerderd. Ik zou toch wel graag willen weten, hoe het gaat in Engeland, waar nu sedert eenige jaren het rapen van kievitseieren geheel is verboden.

Voor het geval we nog eens een beetje sneeuw krijgen moet ik u wijzen op een aardige bijzonderheid. Verleden jaar hadden we midden in de maand een weekje van vorst en sneeuw. De winteraconietjes stonden hier en daar al in bloei. Andere kwamen op en nu waren er rondom de Eranthis-plantjes onbesneeuwde of vroeg ontdooide kringen, alsof de plantjes